

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

BİLGİ NOTU

2012-2016 Resmi İstatistik Programı

Resmi İstatistik Programları (RİP), resmi istatistiklerin üretimine ve yayımlanmasına ilişkin temel ilkeler ile standartları belirlemek, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan alanlarda güncel, güvenilir, zamanlı, şeffaf ve tarafsız veri üretilmesini sağlamak amacıyla 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununa dayanılarak beş yıllık dönemler halinde hazırlanmaktadır. 2012-2016 dönemine ait Resmi İstatistik Programı 05.01.2012 tarih ve 28164 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Programın temel amacı; resmi istatistiklerin üretimine ve organizasyonuna ilişkin temel ilkeleri ve standartları belirlemektir.

2012-2016 dönemi Resmi İstatistik Programına ilişkin başlıca öne çıkan hususlar aşağıda belirtilmektedir.

Resmi İstatistik Programı 2012-2016

Resmi İstatistik Programı, verilerin, hangi tanım, yöntem, kapsam ve sınıflama kullanılarak hangi kurum tarafından, hangi sıklıkta derleneceğini ve yayımlanacağını belirlemektedir.

Program, Avrupa Komisyonu İstatistiki Program Komitesi (Statistical Programme Committee) tarafından Şubat 2005'te kabul edilen Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkelerine (Code of Practise)¹ uyumlu olarak hazırlanmıştır. 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu uyarınca Program kapsamında resmi istatistik üreten tüm kurum ve kuruluşlar görevlerini bu ilkeler çerçevesinde yürütmekle yükümlüdürler.

Program, resmi istatistikleri altı grup halinde sınıflandırmakta ve bu istatistiki alanlarda resmi istatistiklerin hangi yöntemlerle hangi kurumlar tarafından yayımlanacağını belirlemektedir.

Program tarafından düzenlenen istatistiki alanlar ve bu alanlarda öne çıkan hususlar aşağıda sıralanmaktadır.

¹ Uluslararası standartlar temel alınarak belirlenmiş 15 ilke ve 76 göstergeden oluşmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/CoP_October_2011.pdf

1) İstatistiksel Altyapı: Bu alanda düzenlenen istatistiki konular *Adres Kayıt Sistemi, Ulusal Adres Veri Tabanı, İş Kayıtları Sistemi, Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi, Sınıflamalar* olarak belirlenmiştir. Bu alanlardan özellikle **Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi**, Komisyon tarafından İstatistik Faslı kapsamında tarımsal istatistiklere ilişkin belirlenmiş kapanış kriteri ile olan bağlantısı sebebiyle önem arz etmektedir. Tarımsal İşletme Kayıt Sisteminin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve TÜİK işbirliğinde oluşturulmaktadır. Program doğrultusunda Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi her yıl belirli dönemlerde güncellenecektir. Sistemin tarım ile ilgili mevcut diğer sistemlerle (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülen Çiftçi Kayıt Sistemi, Veteriner Bilgi Sistemi, Organik Tarım Bilgi Sistemi) entegre edilmesiyle Tarım Bilgi Sisteminin kurulması sağlanacaktır. Sistem, her yıl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından güncellenecek, teknik desteği TÜİK verecektir. Ayrıca, Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi'nin iş kayıtları sistemi ile entegrasyon çalışmaları başlatılacaktır.

2) Sosyal ve Demografik İstatistikler: Bu istatistiki alanda *Nüfus ve Demografi İstatistikleri, İşgücü Piyasası İstatistikleri, Eğitim İstatistikleri, Kültür ve Spor İstatistikleri, Sağlık İstatistikleri, Tüketim Harcamaları, Yoksulluk ve Gelir Dağılımı İstatistikleri, Sosyal Koruma İstatistikleri, Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri, Yaşam Medeniyeti Araştırması, Suç ve Adalet İstatistikleri, Seçim İstatistikleri, Turizm İstatistikleri ve Uluslararası Göç İstatistiklerine* ilişkin mevcut durum ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgi verilmiş ve verilerin derlenmesinden hangi kurumların sorumlu olacağı belirtilmiştir.

3) Makroekonomik İstatistikler: Bu kapsamda *Ulusal Hesaplar ve Para, Banka, Maliye İstatistikleri, Fiyat İstatistikleri ve Endeksler, Dış Ticaret İstatistikleri ve Endeksleri, Satınalma Gücü Paritesi, Kalkınma Yardımları İstatistikleri ve Kamu Alımları İstatistiklerine* ilişkin uygulama esasları belirlenmiştir.

Ulusal hesaplar ve para, banka, maliye ile ilgili istatistikler, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF), Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Kalkınma Bakanlığı, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından üretilmektedir.

İstatistik faslının ikinci kapanış kriteri olan ***Ulusal Hesaplarda Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA 95)'e uyum*** alanında yapılacak çalışmalar bu bölümde tespit edilmiştir. Buna göre, Ulusal hesaplar alanındaki hesaplamaların ESA-95'e uygun olarak yapılabilmesi için çalışmaların devam ettiği ve çalışmalar sonucunda kavram, yöntem ve sınıflama uyumu ile kapsam güncellemesinin 1998 bazlı seri ile gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Ayrıca 2010 bazlı yeni dönemsel GSYH serisi ile ilgili güncelleme çalışmalarının devam edeceği ifade edilmiştir.

- 4) **İş İstatistikleri:** Bu alanda; *Yıllık Ve Kısa Dönemli İş İstatistikleri, Enerji, Haberleşme ve Ulaştırma İstatistikleri, Bilim, Teknoloji ve Bilgi Toplumu İstatistikleri İle Mali Aracı Kuruluş İstatistikleri* alanında yapılacak çalışmalar belirtilmektedir.
- 5) **Tarım İstatistikleri:** Bu bölümde, *Bitkisel Üretim İstatistikleri, Tarımsal Yapı İstatistikleri, Hayvansal Üretim İstatistikleri, Su Ürünleri İstatistikleri, Tarımsal Ekonomik Hesaplar, Gıda Güvenliği İstatistikleri ve Ormancılık İstatistikleri* alanlarında planlanan çalışmalara yer verilmektedir.
- 6) **Çevre İstatistikleri:** *Çevre İstatistikleri; Su, Atıksu, Atık, Hava Emisyonu, Hava Kalitesi, Biyoçeşitlilik, Korunan Alan, Çevresel İstihdam, Gelir ve Harcama, İklim, Toprak Kirliliği, Deniz Kirliliği, Gürültü, Çevresel Etki Değerlendirmesi, Çevresel İzin/Lisans ve Çevre Denetimi İstatistikleri İle Sürdürülebilir Kalkınma Göstergelerini* kapsamaktadır.